C/2026/3940

1.9.2026.

PADOMES IETEIKUMS

(2026. gada 10. jūlijs),

par Zviedrijas ekonomikas, sociālo, nodarbinātības, strukturālo un budžeta politiku

(C/2026/3940)

EIROPAS SAVIENĪBAS PADOME,

ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienības darbību un jo īpaši tā 121. panta 2. punktu un 148. panta 4. punktu,

ņemot vērā Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) 2024/1263 (2024. gada 29. aprīlis) par ekonomikas politikas efektīvu koordināciju un budžeta daudzpusēju uzraudzību un ar ko atceļ Padomes Regulu (EK) Nr. 1466/97 ([1]), un jo īpaši tās 3. panta 3. punktu,

ņemot vērā Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) Nr. 1176/2011 (2011. gada 16. novembris) par to, kā novērst un koriģēt makroekonomisko nelīdzsvarotību ([2]), un jo īpaši tās 6. panta 1. punktu,

ņemot vērā Eiropas Komisijas ieteikumu,

ņemot vērā Eiropas Parlamenta rezolūcijas,

ņemot vērā Eiropadomes secinājumus,

ņemot vērā Nodarbinātības komitejas atzinumu,

ņemot vērā Ekonomikas un finanšu komitejas atzinumu,

ņemot vērā Sociālās aizsardzības komitejas atzinumu,

ņemot vērā Ekonomikas politikas komitejas atzinumu,

tā kā:

(1) Regulā (ES) 2024/1263 ir precizēts, ka ekonomikas pārvaldības sistēmas mērķi ir veicināt stabilas un ilgtspējīgas publiskās finanses, ilgtspējīgu un iekļaujošu izaugsmi un noturību, izmantojot reformas un investīcijas, un novērst pārmērīgu valdības budžeta deficītu. Regulā ir noteikts, ka Padome un Komisija Eiropas pusgada kontekstā veic daudzpusēju uzraudzību saskaņā ar Līgumā par Eiropas Savienības darbību (LESD) izklāstītajiem mērķiem un prasībām. Eiropas pusgads jo īpaši ietver konkrētām valstīm adresētu ieteikumu formulēšanu un to īstenošanas uzraudzību.

(2) Komisija 2025. gada 25. novembrī uz Regulas (ES) Nr. 1176/2011 pamata pieņēma 2026. gada brīdināšanas mehānisma ziņojumu, kurā Zviedrija bija minēta to dalībvalstu vidū, par kurām būs jāizstrādā padziļināts pārskats. Komisija pieņēma arī ieteikumu attiecībā uz Padomes ieteikumu par eurozonas ekonomikas politiku ([3]), ieteikumu attiecībā uz Padomes ieteikumu par cilvēkkapitālu Eiropas Savienībā, kā arī priekšlikumu attiecībā uz 2026. gada vienoto nodarbinātības ziņojumu, kurā analizēta nodarbinātības pamatnostādņu un Eiropas sociālo tiesību pīlāra principu īstenošana. Ieteikumu par eurozonas ekonomikas politiku ([4]) Padome pieņēma 2026. gada 21. aprīlī un vienoto nodarbinātības ziņojumu un ieteikumu par cilvēkkapitālu – 2026. gada 9. martā.

([1]) Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2024/1263 (2024. gada 29. aprīlis) par ekonomikas politikas efektīvu koordināciju un budžeta daudzpusēju uzraudzību un ar ko atceļ Padomes Regulu (EK) Nr. 1466/97 (OV L, 2024/1263, 30.4.2024., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1263/oj).

([2]) Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 1176/2011 (2011. gada 16. novembris) par to, kā novērst un koriģēt makroekonomisko nelīdzsvarotību (OV L 306, 23.11.2011., 25. lpp., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2011/1176/oj).

([3]) OV C, C/2026/2434, 28.4.2026., ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2026/2434/oj.

([4]) Padomes Ieteikums (2026. gada 21. aprīlis) par eurozonas ekonomikas politiku (OV C, C/2026/2434, 28.4.2026., ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2026/2434/oj).

(3) Komisija 2025. gada 29. janvārī publicēja Konkurētspējas kompasu – stratēģisku satvaru, kura mērķis ir nākamajos piecos gados palielināt Savienības globālo konkurētspēju. Tajā ir noteikts, ka trīs pārmaiņu imperatīvi, proti, inovācija, dekarbonizācija un konkurētspēja, kā arī drošība, ir būtiski ilgtspējīgas ekonomikas izaugsmes pīlāri. Kopš Konkurētspējas kompasa publicēšanas tas ir izmantots Eiropas pusgada darbā, proti, ar tā palīdzību ir nodrošināts, ka dalībvalstu ekonomikas politika atbilst ES stratēģiskajiem mērķiem un ka tiek izveidota vienota pieeja ekonomikas pārvaldībai, kas visā Savienībā veicina ilgtspējīgu izaugsmi, inovāciju un noturību.

(4) 2026. gadā Eiropas ekonomikas politikas koordinēšanas pusgads risinās vienlaikus ar Atveseļošanas un noturības mehānisma (ANM) noslēguma posma īstenošanu ([5]). Atveseļošanas un noturības plāniem (ANP) līdztekus kohēzijas politikas finansējumam ir bijusi būtiska nozīme, lai rezultatīvi sasniegtu Eiropas pusgada politikas prioritātes, jo šie plāni bija nepieciešami, lai efektīvi pievērstos visām problēmām, kas konstatētas iepriekšējos ciklos konkrētām valstīm adresētajos attiecīgajos ieteikumos, vai arī būtiskai to daļai, un Eiropas kohēzijas politikas finansētajās programmās bija jāņem vērā konkrētai valstij adresētie ieteikumi. Tuvojoties ANM darbības beigām, joprojām ir būtiski saglabāt un izmantot ANM ietvaros atbalstītās un īstenotās reformas un investīcijas, jo īpaši tās, kas palīdz risināt konkrētām valstīm adresētajos ieteikumos konstatētās problēmas.

(5) 2026. gada 3. jūnijā Komisija publicēja 2026. gada ziņojumu par Zviedriju. Tajā tika izvērtēts, kā Zviedrija īstenojusi 2025. gada konkrētai valstij adresētos ieteikumus un kā tā īsteno ANP. Pamatojoties uz minēto izvērtējumu, ziņojumā par valsti tika identificētas visneatliekamākās problēmas, ar kurām saskaras Zviedrija. Tajā tika vērtēts arī Zviedrijas progress Eiropas sociālo tiesību pīlāra īstenošanā un Savienības pamatmērķrādītāju sasniegšanā nodarbinātības, prasmju un nabadzības un sociālās atstumtības mazināšanas jomā, kā arī progress Apvienoto Nāciju Organizācijas ilgtspējīgas attīstības mērķu sasniegšanā.

(6) Komisija saskaņā ar Regulas (ES) Nr. 1176/2011 5. pantu izstrādāja padziļināto pārskatu par Zviedriju. Komisijas dienesti minētās regulas piemērošanas nolūkiem sagatavoja novērtējumu par Zviedrijas makroekonomisko neaizsargātību, un tā galvenie konstatējumi tika publicēti 2026. gada 20. maijā ([6]). Komisija 2026. gada 3. jūnijā secināja, ka Zviedrijā vairs nepastāv makroekonomikas nelīdzsvarotība. Jo īpaši joprojām pastāv neaizsargātība, kas saistīta ar valsts nekustamā īpašuma tirgu un privātā sektora augsto parāda līmeni, taču pēdējā laikā tās smagums ir mazinājies. Lai gan Zviedrijas ekonomika ir ļoti jutīga pret procentu likmēm, jo plaši tiek izmantoti mainīgas likmes hipotekārie kredīti, tā izrādījās noturīga pret augstākām procentu likmēm 2022. un 2023. gadā, kas izraisīja mājokļu cenu kritumu. Kopš tā laika mājokļu cenas ir bijušas stabilas un šķiet mazāk pārvērtētas nekā iepriekš. Lielā komerciālā nekustamā īpašuma nozare uzrādīja uzlabotas refinansēšanas spējas pazīmes, jo tika samazinātas procentu likmes un uzlabota piekļuve kapitāla tirgum. Mājsaimniecību parāds kā daļa no IKP, kas kopš pandēmijas ir samazinājies, 2025. gadā izlīdzinājās, un paredzams, ka tas saglabāsies stabils. Nākotnē mājokļu trūkums apvienojumā ar atvieglotām aizņemšanās prasībām varētu palielināt mājokļu cenas un mājsaimniecību parādu. Joprojām bankas ir spēcīgas, rentablas un ienākumus nenesošu aizdevumu tām ir maz. Nesen ir veikti daži pasākumi, kuru mērķis ir padarīt elastīgāku īres tirgu, un 2025. gada beigās ir pielāgots būvatļauju tiesiskais regulējums. Raugoties nākotnē, mājokļu piedāvājuma efektīva palielināšana un tādu nodokļu stimulu novēršana, kas veicina ar aizņēmumiem finansētu mājokļu iegādi, apvienojumā ar makroprudenciālo pasākumu saprātīgu izmantošanu palīdzētu vēl vairāk mazināt mājokļu cenu pieaugumu un ilgtermiņā samazināt mājsaimniecību parādu. Eiropas pusgads nodrošinās satvaru progresa uzraudzībai mājokļu reformu jomā.

([5]) Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2021/241 (2021. gada 12. februāris), ar ko izveido Atveseļošanas un noturības mehānismu (OV L 57, 18.2.2021., 17. lpp., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/241/oj).

([6]) SWD(2026) 143 final.

(7) Padome 2025. gada 21. janvārī pēc Komisijas novērtējuma un ieteikuma pieņēma ieteikumu, ar ko apstiprina Zviedrijas valsts vidēja termiņa fiskāli strukturālo plānu ([7]). Plāns aptver laikposmu no 2025. līdz 2028. gadam un nosaka budžeta ierobežojumu, kas izpaužas kā maksimālais neto izdevumu pieauguma temps četru gadu laikā. Padome ieteica šādus neto izdevumu maksimālos pieauguma tempus: 4,0 % 2025. gadā, 4,4 % 2026. gadā, 4,4 % 2027. gadā un 4,6 % 2028. gadā, un tiem atbilstošie maksimālie kumulatīvie pieauguma tempi, kas aprēķināti attiecībā pret 2023. bāzes gadu, ir 10,7 % 2025. gadā, 15,5 % 2026. gadā, 20,6 % 2027. gadā un 26,1 % 2028. gadā.

(8) Krievijas agresijas karš pret Ukrainu un tā sekas ir eksistenciāls izaicinājums Eiropas Savienībai. Komisija ir aicinājusi dalībvalstis koordinēti pieprasīt Stabilitātes un izaugsmes pakta valsts izņēmuma klauzulas iedarbināšanu, lai atbalstītu ES centienus panākt strauju un būtisku aizsardzības izdevumu palielinājumu ([8]), un Eiropadome 2025. gada 6. marta sanāksmē atzinīgi novērtēja šo priekšlikumu. Dalībvalstis joprojām var pieprasīt valsts izņēmuma klauzulas aktivizēšanu jebkurā laikā līdz 2028. gadam, ja tās atbilst Regulas (ES) 2024/1263 26. pantā noteiktajiem kritērijiem.

(9) Zviedrija 2026. gada 30. aprīlī iesniedza 2026. gada progresa ziņojumu ([9]), kurā iztirzāja neto izdevumu ieteikto maksimālo pieauguma tempu ievērošanu un tādu reformu un investīciju īstenošanu, ar ko reaģē uz galvenajām problēmām, kuras konstatētas Eiropas pusgada konkrētām valstīm adresētajos ieteikumos. Gada progresa ziņojums atspoguļo arī Zviedrijas pienākumu divreiz gadā ziņot par panākto progresu atveseļošanas un noturības plāna īstenošanā saskaņā ar Regulas (ES) 2021/241 27. pantu.

(10) Reālā IKP pieaugums 2025. gadā bija 1,5 %, un SPCI inflācija bija 2,6 %. Komisijas 2026. gada pavasara prognozē paredzēts, ka reālais IKP 2026. gadā palielināsies par 1,8 % un 2027. gadā par 2,2 %, taču SPCI inflācija 2026. gadā plānota 1,5 % apmērā un 2027. gadā 1,8 % apmērā.

(11) Saskaņā ar *Eurostat* sniegtajiem datiem ([10]) Zviedrijas vispārējās valdības budžeta deficīts samazinājās no 1,5 % no IKP 2024. gadā līdz 1,3 % no IKP 2025. gadā. Pamatojoties uz politikas pasākumiem, kas bija zināmi prognozes termiņa datumā, Komisijas 2026. gada pavasara prognozē paredzēts, ka deficīts 2026. gadā būs 2,8 % no IKP un 2027. gadā – 2,5 % no IKP. Palielinājums 2026. gadā galvenokārt atspoguļo salīdzinoši apjomīgus diskrecionāros fiskālos izdevumus, jo īpaši aizsardzības jomā.

(12) Saskaņā ar Komisijas aplēsēm fiskālā nostāja ([11]), kas ietver gan valsts, gan ES finansētos izdevumus, 2025. gadā bija ierobežojoša, proti, 0,3 % no IKP. Tiek prognozēts, ka 2026. gadā tā būs ekspansīva, proti, 1,9 % no IKP, bet 2027. gadā – ierobežojoša, proti, 0,6 % no IKP.

(13) Saskaņā ar *Eurostat* sniegtajiem datiem ([12]) Zviedrijas vispārējās valdības parāds pieauga no 34,2 % no IKP 2024. gada beigās līdz 35,1 % no IKP 2025. gada beigās. Pamatojoties uz prognozes termiņa datumā zināmajiem politikas pasākumiem, Komisijas 2026. gada pavasara prognozē paredzēts, ka parāda attiecība pret IKP līdz 2026. gada beigām palielināsies līdz 36,6 % un līdz 2027. gada beigām – līdz 37,7 %. Parāda attiecības pieaugums 2026. gadā galvenokārt atspoguļo deficīta pieaugumu.

([7]) Padomes Ieteikums (2025. gada 21. janvāris), ar ko apstiprina Zviedrijas vidēja termiņa fiskāli strukturālo plānu (OV C, C/2025/644, 10.2.2025., ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/644/oj).

([8]) Komisijas paziņojums "Aizsardzības izdevumu pieauguma iekļaušana Stabilitātes un izaugsmes paktā", Brisele, 19.3.2025., C (2025) 2000 final.

([9]) 2026. gada progresa ziņojumi ir pieejami https://economy-finance.ec.europa.eu/economic-and-fiscal-governance/stability-and-growth-pact/preventive-arm/annual-progress-reports_en.

([10]) *Eurostat* euro rādītāji, 2026. gada 22. aprīlis.

([11]) Fiskālā nostāja tiek definēta kā vispārējās valdības pamata budžeta stāvokļa izmaiņas pret iepriekšējo gadu. Tās mērķis ir novērtēt ekonomikas stimulu, ko rada fiskālā politika – gan tā, kas attiecas uz valsts finansējumu, gan tā, kas attiecas uz finansējumu no ES budžeta. Fiskālā nostāja tiek mērīta kā starpība starp i) vidēja termiņa potenciālo izaugsmi un ii) primāro izdevumu izmaiņām, atskaitot diskrecionāros ieņēmumu pasākumus un ietverot izdevumus, ko finansē ar neatmaksājamu atbalstu (dotācijām) no Atveseļošanas un noturības mehānisma un citiem Savienības fondiem.

([12]) *Eurostat* euro rādītāji, 2026. gada 22. aprīlis.

(14) Saskaņā ar *Eurostat* datiem ([13]) kopējie vispārējās valdības izdevumi aizsardzībai Zviedrijā 2025. gadā bija 2,9 % no IKP. Saskaņā ar Komisijas 2026. gada pavasara prognozi aizsardzības izdevumi tiek prognozēti 3,8 % apmērā no IKP 2026. gadā ([14]).

(15) Savienība joprojām saskaras ar energoapgādes traucējumu un paaugstināta cenu svārstīguma risku, ko saasina ģeopolitiskā spriedze, kura ietekmē globālos naftas un gāzes tirgus. 2022.–2023. gada enerģētiskās krīzes laikā gūtā pieredze liecina, ka plaši pasākumi, kas nav mērķorientēti, rada lielas fiskālās izmaksas un ir sociāli un ekonomiski neefektīvi. Kopš 2026. gada februārī sākās karš Tuvajos Austrumos, Zviedrija ir pieņēmusi fiskālās politikas pasākumus, lai mazinātu augsto enerģijas cenu ietekmi uz mājsaimniecībām un uzņēmumiem. Tie ietver nemērķorientētus akcīzes nodokļu samazinājumus benzīnam un dīzeļdegvielai, kuru termiņš beigsies attiecīgi 2026. gada 30. septembrī un 30. novembrī, un nemērķorientētu *ex post* naudas pabalstu mājsaimniecībām par gāzes un elektroenerģijas izmaksām, kas radušās 2026. gada janvārī un februārī. Saskaņā ar Komisijas 2026. gada pavasara prognozi šo pasākumu fiskālās izmaksas 2026.gadā būs 0,2 % no IKP ([15]). Komisija lēš, ka šiem pasākumiem, ja tie paliktu spēkā līdz 2026. gada beigām, fiskālās izmaksas 2026. gadā sasniegs 0,4 % no IKP.

(16) Pamatojoties uz Komisijas aprēķiniem, neto izdevumi Zviedrijā 2025. gadā pieauga par 2,2 % un 2024. un 2025. gada kumulatīvais pieaugums bija 8,2 %. Neto izdevumu pieaugums 2025. gadā ir mazāks par ieteikto maksimālo pieauguma tempu. Aplūkojot 2024. un 2025. gadu kopā, tiek prognozēts, ka neto izdevumu kumulatīvais pieauguma temps arī būs mazāks par ieteikto maksimālo pieauguma tempu.

(17) Pamatojoties uz Komisijas aprēķiniem, tiek prognozēts, ka neto izdevumi Zviedrijā 2026. gadā pieaugs par 6,5 % un 2024., 2025. un 2026. gada kumulatīvais pieaugums būs 15,3 %. Neto izdevumu prognozētais pieaugums 2026. gadā ir lielāks par ieteikto maksimālo pieauguma tempu un atbilst novirzei 1,0 % apmērā no IKP gada griezumā. Aplūkojot 2024., 2025. un 2026. gadu kopā, prognozētais neto izdevumu kumulatīvais pieauguma temps būs mazāks par ieteikto maksimālo pieauguma tempu. Joprojām ir būtiski sistemātiski, jēgpilni un savlaicīgi iesaistīt vietējās un reģionālās pašvaldības, sociālos partnerus, pilsonisko sabiedrību un citas attiecīgās ieinteresētās personas, lai nodrošinātu plašu līdzdalību sekmīgā Savienības finansēšanas instrumentu īstenošanā, kā arī Eiropas pusgada kontekstā.

(18) Zviedrijā kohēzijas politikas programmu īstenošana, kas ietver atbalstu no Eiropas Reģionālās attīstības fonda (ERAF), Taisnīgas pārkārtošanās fonda (TPF), Eiropas Sociālā fonda Plus (ESF+) un Kohēzijas fonda (KF), pārsniedz ES līmeņa vidējo tempu gan projektu atlases, gan maksājumu ziņā. Ir svarīgi saglabāt pašreizējo tempu, vienlaikus maksimāli palielinot investīciju ietekmi uz vietas. Zviedrija jau veic pasākumus saskaņā ar kohēzijas politikas programmām, lai veicinātu konkurētspēju un izaugsmi. Tomēr pasākumu īstenošanai dažās jomās, piemēram, tādās kā ilgtspējīga pilsētvides attīstība un aprites ekonomika, iespējams, būs jāpievērš papildu uzmanība. Ir būtiski nodrošināt, ka jaunās investīcijas, ko Zviedrija identificējusi kohēzijas politikas fondu vidusposma pārskatīšanā, jo īpaši tās, kas saistītas ar piecām Vidusposma pārskatīšanas regulā ([16]) noteiktajām prioritātēm, tiek ātri un efektīvi īstenotas.

([13]) *Eurostat*, valdības izdevumi pēc valdības funkciju klasifikācijas (*COFOG*).

([14]) NATO aizsardzības izdevumu definīcija atšķiras no valdības funkciju klasifikācijā (*COFOG*) lietotās aizsardzības izdevumu definīcijas. Turklāt atšķirības varētu izraisīt arī izdevumu, jo īpaši ar militāro ekipējumu saistītu izdevumu, ierakstīšanas laiks, tāpēc ka NATO pārskatos netiek ievēroti nacionālo kontu noteikumi par ierakstīšanas laiku.

([15]) Tas atspoguļo situāciju Komisijas 2026. gada pavasara prognozes termiņa datumā (2026. gada 4. maijs).

([16]) Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2025/1914 (2025. gada 18. septembris), ar ko groza Regulas (ES) 2021/1058 un (ES) 2021/1056 attiecībā uz īpašiem pasākumiem stratēģisku problēmu risināšanai vidusposma pārskatīšanas kontekstā.

(19) Zviedrija saskaras ar vairākām problēmām, kas saistītas ar mājokļu tirgu un augstu parāda līmeni, siltumnīcefekta gāzu emisiju samazināšanu, atjaunīgo energoresursu izmantošanu saistībā ar elektrotīkla jaudas un pārvades ierobežojumiem, izglītības sistēmu un skolēnu izglītības rezultātu pasliktināšanos, kā arī prasmju trūkumu, un kas visvairāk skar cilvēkus ar nelabvēlīgu sociālekonomisko vai migrantu izcelsmi.

(20) Zviedrijas īres tirgus ir stingri reglamentēts un sadalīts starp regulētiem dzīvokļiem ar īres maksu, kas ir zemāka par tirgus cenu, un jaunākiem dzīvokļiem ar tirgum atbilstošu īres maksu. Šī struktūra rada garus gaidīšanas sarakstus regulētiem dzīvokļiem ar ierobežotiem sadales mehānismiem attiecībā uz tiem, kam tas visvairāk nepieciešams, kavē mājokļu būvniecību un ierobežo darbaspēka mobilitāti. Būvatļauju dati apstiprina būvniecības lejupslīdes nopietnību un norāda uz stabilizāciju zemā līmenī. Lai novērstu mājokļu piedāvājuma atšķirības palielināšanos, būtu jāpalielina būvniecības apjoms, jo īpaši pilsētu teritorijās, kā arī jācenšas samazināt zonējumu un atļauju piešķiršanas vidējo izpildes laiku, pamatojoties uz nesenajiem centieniem šajā jomā un paplašinot tos. Privātā sektora parāda līmenis ir viens no augstākajiem ES. Labvēlīgie nodokļu nosacījumi hipotekārajiem kredītiem, jo īpaši ievērojama hipotekārā kredīta procentu maksājumu atskaitīšana, joprojām piedāvā plašus stimulus mājsaimniecību aizņēmumiem. Efektīvas reformas varētu mazināt parādu uzkrāšanas stimulus un uzlabot pieejamību cenas ziņā.

(21) Ņemot vērā tās pašreizējo politiku, Zviedrija nav panākusi pietiekamu progresēju, lai sasniegtu savus 2030. gada ES siltumnīcefekta gāzu emisiju samazināšanas mērķrādītājus. Valsts siltumnīcefekta gāzu emisijas 2024. gadā palielinājās, galvenokārt no autotransporta un autoceļiem neparedzētas mobilās tehnikas. Šis trūkums īpaši atspoguļo nesenās politikas izmaiņas, t. sk. biodegvielas piemaisījuma zemākas prasības un samazinātus nodokļus šķidrajām degvielām, kā rezultātā ir palielinājušās siltumnīcefekta gāzu emisijas. Turklāt nešķiet, ka Zviedrijas oglekļa piesaistījumi būtu pietiekami, lai sasniegtu ES 2030. gada mērķrādītāju attiecībā uz zemes izmantošanu, zemes izmantošanas maiņu un mežsaimniecību. Lai sasniegtu šos mērķrādītājus, būtu vajadzīga turpmāka politikas rīcība, piemēram, izmantojot degvielas nodokļus un stimulus ilgtspējīgai mežu apsaimniekošanai.

(22) Zviedrija joprojām ir dalībvalsts ar vislielāko atjaunīgo energoresursu īpatsvaru enerģijas galapatēriņā. Tomēr elektrotīkla jaudas un pārvades ierobežojumi kavē atjaunīgo energoresursu turpmāku izvēršanu. Šo ierobežojumu novēršanai ir izšķiroša nozīme, jo paredzams, ka Zviedrijas elektroenerģijas galapatēriņš laikposmā līdz 2045. gadam ievērojami palielināsies, jo pieaugs rūpniecības un transporta elektrifikācijas vajadzības. Uzlabojot piekļuvi Zviedrijas neizmantotajam atjaunīgo energoresursu potenciālam, varētu nodrošināt valsts dienvidos īstenotās nozaru elektrifikācijas vajadzības un atbalstīt inovatīvu un zaļu rūpniecības attīstību un dekarbonizāciju valsts ziemeļos.

(23) Pašreizējās atļauju piešķiršanas procedūras kavē jaunus liela mēroga tīras rūpniecības projektus un Zviedrijas atjaunīgās enerģijas ražošanas jaudas palielināšanu. Ieilgušās un sarežģītās procedūras cita starpā rada investīciju nenoteiktību un kavē atkrastes un sauszemes vēja enerģijas projektu ieviešanu. Zviedrija gūtu labumu no nesen pieņemto mērķorientēto vietējo kompensācijas shēmu paplašināšanas un izvēršanas, kā arī no to šķēršļu turpmākas samazināšanas, ko rada neefektīvas atļauju piešķiršanas procedūras un pašvaldību veto tiesības.

(24) Ņemot vērā cilvēkkapitāla izšķirošo nozīmi Savienības konkurētspējas un stratēģiskās autonomijas uzlabošanā, Padome 2026. gadā ieteica dalībvalstīm rīkoties, lai steidzami risinātu savas ar cilvēkkapitālu saistītās strukturālās problēmas prasmju, izglītības un mācību jomā, kuras kavē konkurētspēju. Zviedrijai adresētie 2026. gada ieteikumi var palīdzēt īstenot Padomes ieteikumu par cilvēkkapitālu Savienībā.

(25) Lai gan Zviedrijas skolēnu sniegums pamatprasmju un digitālo prasmju jomā pārsniedz ES vidējo rādītāju, izglītības rezultāti pamatprasmju jomā kopš 2018. gada ir pasliktinājušies. ([17]) Skolu sistēma nenodrošina vienlīdzīgu attieksmi, par ko liecina tas, ka skolēnu ar migrantu vai nelabvēlīgu sociālekonomisko izcelsmi pamatprasmju līmenis ir nepietiekams, turklāt pastāv lielāka iespēja, ka viņi būs koncentrēti konkrētās skolās. Skolēni no nelabvēlīgas vides arī nav pietiekami pārstāvēti privāti pārvaldītās skolās, kuras vidēji ir dāsnākas savā vērtējumā un kuru skolēniem tādējādi ir lielākas iespējas kvalificēties turpmākām studijām. Ievērojama daļa skolēnu pabeidz obligāto skolu ar pārāk zemām vai nepietiekamām atzīmēm, kas liedz viņiem iespēju uzreiz kvalificēties valsts programmai vidusskolā. Kvalificētu skolotāju trūkums, it īpaši skolā un pirmsskolas izglītības un aprūpes iestādēs, kurās ir liels skaits nelabvēlīgā situācijā esošu skolēnu, apdraud izglītības sistēmas kvalitāti un taisnīgumu un vēl vairāk pazemina izglītības rezultātus. Zviedrijai nāktu par labu, ja tā balstītos uz nesenajiem reformu priekšlikumiem, kuru mērķis ir novērst negatīvo tendenču, kas ietekmē taisnīgumu un rezultātus, pamatcēloņus.

(26) Neraugoties uz centieniem, dažās nozarēs un profesijās, piemēram, veselības aprūpes, IT un izglītības profesijās, joprojām trūkst darbaspēka un prasmju, un to vēl vairāk saasina neatbilstība starp izglītību un apmācību un darba tirgus prasībām. Tas negatīvi ietekmē Zviedrijas konkurētspēju un izraisa strukturālo bezdarbu. Ir vairāki reģioni, piemēram, mazapdzīvotos ziemeļu apgabalos, kur trūkst darbaspēka, savukārt citos reģionos ir darbaspēka pārpalikums, kas liecina par nepieciešamību uzlabot darbaspēka mobilitāti un uzlabot sabiedriskos pakalpojumus un infrastruktūru, lai darba ņēmēji varētu pārcelties uz reģioniem, kuros pieejamās darba iespējas labāk atbilst viņu prasmēm. Neraugoties uz pieaugošo dalību profesionālajā izglītībā un apmācībā (PIA), tā joprojām saskaras ar problēmām saistībā ar pielāgošanos darba tirgus vajadzībām, un to absolventu īpatsvars, kuri strādā darbvietās, kas atbilst viņu izglītībai un apmācībai, ir samazinājies. To pasākumu ietekme, kas veikti, lai nodrošinātu personu no neaizsargātām grupām, jo īpaši personu nelabvēlīgā situācijā un migrantu izcelsmes personu, ātrāku integrāciju darba tirgū, līdz šim ir bijusi ierobežota, un Zviedrijā joprojām ir augstākais bezdarba līmenis ES attiecībā uz personām, kas dzimušas ārpus ES. Zemāks izglītības iegūšanas līmenis un ierobežotas prasmes cilvēkiem no neaizsargātām grupām vēl vairāk samazina viņu nodarbinātību,

AR ŠO IESAKA Zviedrijai 2026. un 2027. gadā rīkoties šādi.

1. Nodrošināt, ka neto izdevumi atbilst maksimālajiem pieauguma tempiem, ko Padome ieteica 2025. gada 21. janvārī, ņemot vērā būtisko novirzi, ko Komisija prognozējusi 2026. gadam attiecībā pret ieteikto neto izdevumu maksimālo apjomu. Stiprināt aizsardzības gatavību, vienlaikus nodrošinot parāda ilgtspēju un izdevumu efektivitāti, kā arī pakāpeniski pielāgojot budžetu, lai uzturētu strukturāli lielākus aizsardzības izdevumus. Nodrošināt, lai pasākumi, ko veic enerģijas cenu kāpuma ietekmes mazināšanai, būtu pagaidu pasākumi, būtu vērsti uz neaizsargātu mājsaimniecību aizsardzību vai energoietilpīgu uzņēmumu vajadzību apmierināšanu, saglabātu stimulus taupīt enerģiju un lai to fiskālās izmaksas būtu saderīgas ar saistībām saskaņā ar ES fiskālo sistēmu.

2. Nodrošināt saskaņā ar Atveseļošanas un noturības mehānismu īstenoto reformu un investīciju nepārtrauktību. Saglabāt īstenošanas tempu kohēzijas politikas programmās, attiecīgā gadījumā balstoties uz pārdali stratēģiskajām prioritātēm, par kurām panākta vienošanās saistībā ar vidusposma pārskatīšanu, un kohēzijas politikas satvarā paredzētajām elastības iespējām.

3. Uzlabot mājokļu tirgus efektivitāti, tostarp, ieviešot reformas īres tirgū. Stimulēt investīcijas dzīvojamo ēku būvniecībā un novērst strukturālos šķēršļus, lai mazinātu trūkumu, jo īpaši pilsētu teritorijās. Samazināt stimulus parādu uzkrāšanai, piemēram, atceļot vai samazinot hipotekārā kredīta procentu maksājumu atskaitīšanu.

4. Nodrošināt siltumnīcefekta gāzu emisiju samazināšanas un piesaistes mērķrādītāju sasniegšanu, it īpaši samazinot autotransporta radītās emisijas. Paplašināt un modernizēt enerģijas pārvades tīklus. Paātrināt un racionalizēt atļauju piešķiršanas procedūras atjaunīgo energoresursu, it īpaši atkrastes un sauszemes vēja enerģijas, izvēršanai, un izvairīties no izsniegto atļauju atcelšanas.

([17]) Saskaņā ar *PISA* rezultātiem.

5. Uzlabot izglītības rezultātus, jo īpaši skolēniem ar nelabvēlīgu sociālekonomisko vai migrantu izcelsmi, novērst kvalificētu skolotāju trūkumu un nodrošināt taisnīgumu izglītības sistēmā. Attīstīt darbaspēka prasmes un novērst prasmju trūkumu un neatbilstību, izmantojot mērķorientētus politikas pasākumus, tostarp aktīvas darba tirgus politikas pasākumus, un atbalstu un stimulus, lai uzlabotu jo īpaši personu ar nelabvēlīgu sociālekonomisko vai migrantu izcelsmi integrāciju darba tirgū.

Briselē, 2026. gada 10. jūlijā

Padomes vārdā –

priekšsēdētājs

S. HARRIS